

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

Nr. 03/12802 21.11.2017
La Nr. 02/1352 din 03.11.2017

**Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale**

Urmare a examinării proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii, comunicăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, proiectul propune modificarea și completarea *Codului muncii* ca urmare a necesității adaptării și actualizării legislației naționale la noile reglementări europene în domeniul legislației muncii în special a prevederilor *Directivei 98/59/CE*. Astfel, proiectul propune revizuirea alin. (1) lit. i) art.88 din *Codul muncii*, instituind obligația angajatorului de a informa reprezentanții salariaților din unitate și agenția pentru ocuparea forței de muncă despre concedierile colective, inițiind consultări în acest sens și completarea *Codului muncii* cu art.185¹, care instituie garanții în cazul concedierilor colective.

Reieșind din nota de argumentare proiectul transpune normele *Directivei 98/59/CE a Consiliului European din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective*. Astfel, proiectul asigură o transpunere fidelă a normelor Directivei prin introducerea și definirea instituției concediilor colective, procedura de informare și consultare a reprezentanților lucrătorilor, cât și termenul de notificare în cazul concediilor colective.

Atenționăm că, proiectul a fost prezentat spre expertiză Ministerului Justiției nefiind definitivat în baza avizelor și recomandărilor autorităților care au avizat proiectul respectiv, fără a fi întocmită tabela de divergențe (sinteza) asupra obiecțiilor și recomandărilor, în conformitate cu exigențele art. 23 din *Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 cu privire la actele legislative*.

În context, complementar observațiilor și propunerilor expuse de autoritățile care au avizat proiectul respectiv formulăm următoarele obiecții.

Proiectul propune introducerea și definirea instituției *concedierilor colective*, noțiune în raport cu care urmează de revăzut instituția „*reducerii în masă a locurilor de muncă*” care se regăsește în legislația națională (art. 86 din *Codul muncii*, art. 11 din *Legea nr. 102 din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă*).

Astfel, la definitivarea proiectului se va ține cont de utilizarea constată și uniformă a terminologiei utilizate în actele normative naționale. Or, transpunerea directivei nu presupune neapărat transcrierea directă a normelor Directivei, dar ajustarea legislației naționale la noile reglementări europene.

În sensul obiecției formulate *supra*, relevăm utilizarea în proiect a următoarelor sintagme: *încadrați în mod normal, din motive ce nu țin de persoana salariatului*,

neadaptate la legislația națională. Prin urmare, în cadrul soluției legislative respective trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite.

Într-o altă ordine de idei menționăm că, salariații din sectorul bugetar, alte categorii speciale de salariați ai instituțiilor sau autorităților publice – cum ar fi funcționarii publici, prin legile speciale nu sunt excluși de la aplicarea prevederilor dreptului comun în materie – *Codul muncii*. Astfel, amendamentul propus de inițiatorul proiectului trebuie să conțină prevederi în ceea ce privește aplicabilitatea noilor reglementări cu privire la concedierile colective ale personalului din instituțiile și autoritățile publice al cărui raport de muncă izvorăște în temeiul unui contract individual de muncă. În context, se va ține cont de dispozițiile art. 1 alin. (2) lit. b) din *Directiva 98/59/CE*, care precizează: „Prezenta directivă nu se aplică în cazul: (...) (b) lucrătorilor din administrația publică sau din instituțiile de drept public (sau, în statele membre în care acest concept nu este cunoscut, de organisme echivalente)”.

Sub aspectul clarității amendamentelor propuse la art. 185¹ din *Codul muncii* menționăm următoarele obiecții.

La alin. (3) lit. f), norma este formulată de o manieră ambiguă în ceea ce privește indemnizațiile aferente concedierii. Or, norma juridică trebuie să fie clară, accesibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora.

La alin. (4), nu este clar dacă norma din finalul dispoziției privind obligația notificării se referă la concedierea colectivă sau la toate tipurile de concedieri reglementate de *Codul muncii*.

Dat fiind faptul că, concedierea colectivă presupune o procedură foarte strictă, orice nerespectare a prevederilor procedurale ar conduce eventual la anularea concedierii, iar salariații disponibilizați vor avea dreptul la despăgubiri și chiar la reintegrare. De fapt, aspectele de natură procedurală sunt cele mai importante, dacă s-a decis operarea unei concedieri colective, deoarece în principiu numai acestea vor putea fi contestate în instanță. Prin urmare, considerăm necesar de a revizui conținutul normei propuse la art.185¹ din *Codul muncii* prin prisma propunerilor și observațiilor sus-menționate, precum și celor ale autorităților care au avizat proiectul actului normativ respectiv.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE
A LEGISLAȚIEI

str. 31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883
www.justice.gov.md

Nr. 80/13 / 20. octombrie 2017

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Cu referire la scrisoarea nr. 02/1357 din 25.09.2017 prin care se solicită realizarea expertizei de compatibilitate a proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003, inclus în pct. 37 din Titlul IV, Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitatea de șanse” al Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016, Centrul de Armonizare a Legislației a examinat proiectul în cauză și prezintă anexat Declarația de compatibilitate.

Natalia SUCEVEANU

Director

Anexă: 3 file

Ex: Vitvițchi Natalia
Tel: 022 820 875

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str.31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883
www.justice.gov.md

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003, inclus în pct. 37 din Titlul IV, Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitatea de șanse” al Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016.

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 transpune Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective, ultima oară modificată prin Directiva (UE) 2015/1794 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 octombrie 2015 de modificare a Directivelor 2008/94/CE, 2009/38/CE și 2002/14/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 98/59/CE și 2001/23/CE ale Consiliului, în ceea ce privește navigatorii (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 225 din 12 august 1998 / Council Directive 98/59/EC of 20 July 1998 on the approximation of the laws of the Member States relating to collective redundancies, published in the Official Journal of European Communities L 225 of 12 August 1998.

I. Obiectul proiectului

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 are drept obiect modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova ca urmare a necesității adaptării și actualizării legislației naționale la noile reglementări europene în domeniul legislației muncii, în speță a prevederilor Directivei 98/59/CE, în contextul îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova care derivă din calitatea sa de stat asociat al UE. Astfel, proiectul național își propune revizuirea art. 88, alin. (1) din Codul muncii prin modificarea prevederii de la lit. i) al acestui articol, instituind obligația angajatorului de a informa reprezentanții salariaților din unitate și agenția pentru ocuparea forței de muncă despre concedierile colective, inițiind consultări în acest sens și introducerea unui articol nou - art. 185¹, care instituie garanțiile în cazul concedierilor colective, potrivit prevederilor actului UE prevăzut *supra*.

Proiectul de act normativ asigură transpunerea la nivel național a prevederilor Directivei 98/59/CE, prin instituirea normelor speciale detaliate privind informarea și consultarea reprezentanților lucrătorilor în cazul unor concedieri colective.

Proiectul național este un exercițiu de continuitate a armonizării legislației în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale, pe segmentul informării și consultării privind concedierile colective, în sensul modificării și completării Codului muncii al R. Moldova, prin transpunerea în conținutul acestuia a prevederilor Directivei 98/59/CE. Remarcăm că prin ultimele modificări și completări aduse Codului muncii al R. Moldova a fost asigurată transpunerea mai multor acte UE, printre care: *Directiva 97/81/CE* a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiuni de normă, încheiat de UCIPÉ, CEIP și CES; *Directiva 2001/23/CE* a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități; *Directiva 2002/14/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană și a Art. 5 și 7 din *Directiva 92/85/CEE* a Consiliului din 19

octombrie 1992 privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează [a zecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (proiectul care a asigurat transpunerea acestor acte UE a fost supus expertizei de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației în anul 2016 și, ulterior, adoptat prin Legea nr. 155 din 20.07.2017), cât și transpunerea *Directivei Consiliului 91/533/CEE* din 14 octombrie 1991 privind obligația angajatorului de a informa lucrătorii asupra condițiilor aplicabile contractului sau raportului de muncă și *Directiva Consiliului 1999/70/CE* din 28 iunie 1999 privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP (proiectul care a asigurat transpunerea acestui act UE a fost supus expertizei de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației în anul 2015 și, ulterior, adoptat prin Legea nr. 52 din 01.04.2016).

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punctul de vedere al transpunerii:

- Introducerea noțiunii de „concedieri colective” (art. 1, alin. (1), lit. (a) din *Directiva 98/59/CE*);
- Preluarea condițiilor privind informarea și consularea reprezentanților lucrătorilor în cazul concedierilor colective (art. 2 din *Directiva 98/59/CE*);
- Stabilirea procedurii referitoare la concedierile colective (art. 3 din *Directiva 98/59/CE*);
- Preluarea termenului în care angajatorul este obligat să notifice în scris autoritatea publică competentă cu privire la orice concediere colectivă preconizată (art. 4 din *Directiva 98/59/CE*).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul Dreptului UE incident prezintă relevanță directă *Directiva 98/59/CE* a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective.

Directiva 98/59/CE are drept scop reglementarea procedurii de informare și consultare a reprezentanților lucrătorilor în cazul concedierilor colective. Astfel, actul UE instituie norme detaliate privind:

- Definițiile relevante privind concedierile colective (noțiunea de „concedieri colective” și „reprezentanții lucrătorilor”);
- Condițiile de informare și consultare a reprezentanților lucrătorilor în cazul concedierilor colective;
- Procedura referitoare la concedierile colective.

Transpunerea și implementarea dispozițiilor *Directivei 98/59/CE* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile Anexei III la Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse” din Titlul IV al Acordului de Asociere RM-UE, având prevăzut un termen de implementare în legislația națională de 4 ani de la intrarea în vigoare a prezentului Acord (2018).

Directiva 98/59/CE din momentul adoptării și pînă în prezent a fost modificată doar prin *Directiva (UE) 2015/1794*, care a exclus lit. (c) din art. 1, alin. (2) și a introdus un nou paragraf la art. 3, alin. (1) ce prevede obligația angajatorului de a notifica autoritatea competentă a statului sub al cărui pavilion se află nava despre concedierea colectivă preconizată ce vizează membri ai echipajului unei nave maritime.

Directiva 98/59/CE nu a constituit obiect al transpunerii în legislația națională, proiectul național fiind un exercițiu primar de transpunere a acesteia.

În ceea ce privește transpunerea sa, prezentul proiect își propune să asigure o transpunere fidelă a normelor *Directivei 98/59/CE*, respectiv introducerea și definirea instituției concedierilor colective, procedura de informare și consultare a reprezentanților lucrătorilor, cât și termenul de notificare în cazul concedierilor colective.

Proiectul național în art. 185¹ asigură transpunerea noțiunii de „concedieri colective” din art. 1 al *Directivei 98/59/CE*, care reprezintă concedierile efectuate de un angajator dintr-unul sau mai multe motive, fără legătură cu persoana lucrătorului, în cazul în care, numărul concedierilor pentru o perioadă de 30 de zile este: de cel puțin 10 în unitățile care încadrează în mod normal mai mult de 20 și mai puțin de 100 de lucrători; de cel puțin 10 % din numărul lucrătorilor în unitățile care încadrează în mod normal cel puțin 100, dar nu mai mult de 300 de lucrători și de cel puțin 30 în unitățile care încadrează în mod normal cel puțin 300 de lucrători. Totodată, acest articol din proiectul național instituie și obligațiile angajatorului de informare și consultare a reprezentanților lucrătorilor în cazul concedierilor colective, în vederea asigurării posibilității de a evita concedierile colective, sau de a reduce

numărul de lucrători afectați. În acest sens, pentru a permite reprezentanților lucrătorilor de a formula propuneri constructive, angajatorul are obligația de a prezenta toate informațiile utile și, în orice caz, să le comunice în scris: motivele concedierilor preconizate; numărul și categoriile de lucrători care vor fi concediați; numărul și categoriile de lucrători încadrați în mod normal; perioada în cursul căreia vor avea loc concedierile preconizate; criteriile propuse pentru selectarea lucrătorilor care urmează a fi concediați, prevăzute de lege, convențiile colective sau contractele colective de muncă; metoda de calcul a oricărui indemnizații aferente concedierii, cu excepția celor prevăzute de legislația în vigoare. Art. 185¹ din proiectul național asigură și transpunerea art. 3 și 4 ale Directivei 98/59/CE, care prevăd obligația angajatorului de a notifica în scris autoritatea publică competentă cu privire la orice concediere colectivă preconizată și de a prezenta reprezentanților lucrătorilor o copie a acestei notificări, pentru a putea transmite eventualele observații autorității publice competente în termenul stabilit.

Observații privind compatibilitatea proiectului național cu Directiva 98/59/CE

Proiectul național urmează a fi completat cu unele prevederi ale Directivei 98/59/CE pentru a asigura o compatibilitate deplină al acestuia cu actul UE:

– Proiectul național nu a preluat norma de la art. 1, alin. (1) lit. (b) din Directiva 98/59/CE care stabilește că la calculul numărului de concedieri la care face referire noțiunea de „concedieri colective”, încetarea contractului de muncă care se produce la inițiativa angajatorului dintr-unul sau mai multe motive, fără legătură cu persoana lucrătorului, este asimilată concedierilor, cu condiția existenței a cel puțin cinci concedieri. În măsura în care prezenta norma reglementează pragul numeric care trebuie atins pentru ca lucrătorii care fac obiectul unor concedieri colective să beneficieze de protecție juridică în conformitate cu prevederile Directivei 98/59/CE, aceasta urmează a fi transpusă în proiectul național.

Observații privind clauza de armonizare

Pentru a asigura uniformizarea clauzei de armonizare în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova, clauza de armonizare urmează a fi introdusă deopotrivă și în Codul muncii al R. Moldova și expusă în următoarea redacție: „Prezentul Cod transpune Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective, ultima oară modificată prin Directiva (UE) 2015/1794 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 octombrie 2015 de modificare a Directivelor 2008/94/CE, 2009/38/CE și 2002/14/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 98/59/CE și 2001/23/CE ale Consiliului, în ceea ce privește navigatorii (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 225 din 12 august 1998”.

III. Concluzii

Având în vedere cele menționate, apreciem că în urma evaluării au fost identificate unele observații pe fond din punctul de vedere al compatibilității cu dreptul european, proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003, asigurând în mare parte o transpunere corespunzătoare a prevederilor Directivei 98/59/CE, indicate în pct. I.

Facem mențiunea că analiza Centrului de Armonizare a Legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil.

Natalia SUCEVEANU

Director